

Kryteria diagnostyczne zaburzenia opozycyjno – buntowniczego ODD wg DSM V. ¹

- A. Gniewny lub drażliwy nastrój, kłótlive lub prowokujące zachowania lub mściwość trwające co najmniej 6 miesięcy, w czasie których występują co najmniej cztery objawy z poniższych kategorii i są obecne podczas kontaktów z co najmniej jedną osobą, nie będącą rodzeństwem.

Gniewny lub drażliwy nastrój

1. Dziecko często traci panowanie nad sobą.
2. Dziecko często jest drażliwe lub łatwo irytuje się.
3. Dziecko często jest złe lub rozżalone.

Kłótlive lub prowokujące zachowania

4. Dziecko często kłóci się z ważnymi osobami (autorytetami) lub z innymi dziećmi, młodzieżą czy dorosłymi.
5. Dziecko często aktywnie przeciwstawia się lub odmawia zastosowania się do żądań ważnych osób (autorytetów) lub do obowiązujących zasad.
6. Dziecko często celowo denerwuje innych.
7. Dziecko często obwinia innych za swoje błędy i przewinienia.

Mściwość

8. Dziecko bywa złośliwe lub mściwe (co najmniej dwa razy w ciągu ostatnich 6 miesięcy).

Uwaga: Aby móc rozpoznać powyższe objawy opisywane w nich zachowania powinny być duże bardziej utrwalone i częstsze niż u dzieci w porównywalnym wieku i na porównywalnym poziomie rozwoju. U dzieci młodszych niż 5 lat, powyższe zachowania powinny występować przez większość dni, przez okres co najmniej 6 miesięcy, chyba że zaznaczono inaczej (Kryterium A8). U dzieci 5-letnich lub starszych, zachowanie powinno wystąpić co najmniej raz w tygodniu przez co najmniej 6 miesięcy, chyba że zaznaczono inaczej (Kryterium A8). W celu określenia minimalnego poziomu częstotliwości należy rozważyć także wpływ innych czynników np. jak często dane zachowanie występuje naturalnie u dzieci w danym wieku, danej płci i w danej kulturze.

- B. Powyższe zachowania powodują trudności w funkcjonowaniu dziecka lub osób z jego bezpośredniego otoczenia (środowiska) (np.: rodziców i rodzeństwa (rodziny), grupy rówieśniczej, kolegów ze szkoły), albo wpływają negatywnie na jego funkcjonowanie społeczne, edukacyjne, zawodowe lub inne.

¹ Na podstawie Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, Fifth Edition DSM V, American Psychiatric Association, Washington 2013, tłumaczenie i opracowanie Karolina Grzywacz, tłumaczenie wykorzystano za zgodą.

C. Zachowania nie występują wyłącznie w przebiegu uzależnienia od substancji psychoaktywnych, psychozy, depresji lub choroby afektywnej dwubiegunowej. Ponadto nie są spełnione kryteria diagnostyczne dziecięcego zaburzenia dysforycznego (disruptive mood dysregulation disorder – nowa kategoria w DSM V)

Sposób określania aktualnego nasilenia:

- Łagodne: Objawy są ograniczone tylko do jednego środowiska (np.: dom, szkoła, praca, rówieśnicy).
- Średnie: Niektóre objawy są obecne w co najmniej dwóch środowiskach.
- Ciężkie: Niektóre objawy występują w trzech lub więcej środowiskach.